

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Izgubljena bitka španskih marksistov

Atentat v Marseillesu in z njim združeni dogodki so odvrnili od nas in precej tudi od ostale Evrope razburljivo dogodek, ki jih je doživela mlada republika Španija v zadnjem mesecu. Ti dogodki niso bili nič manj usodni, kakor oni dvakrat prej v Avstriji, ko so hoteli najprej marksisti, nato pa nacisti nasilno, torej potem revolucije spremeniti do temeljev obstoječe stanje. Špansko revolucijo so tokrat pripravili levičarji, od anarhistov in komunistov do socialnih demokratov, hoteč preprečiti krenitev na desno in poizkusiti še enkrat uvesti režim čistega marksizma, ki bi bil seveda takoj ali vsaj pozneje zašel v popolni komunizem. Boji med sredino in desnico, pa tudi v vrstah posameznih strank teh dveh skupin, so jim vžigali pogum in upanje, da njihov tvegani poizkus ne bo brez uspeha. Pri tem so se pa oprli tudi na stremiljenja Baskov in Kataloncev, torej na nacionalizem obeh teh narodov, dasi sicer vsak nacionalizem tako odločno pobijajo!

Neposredni povod je marksistom dal za poizkus revolucije nastop katoliške ljudske stranke pod vodstvom Gila Roblesa, ki je z vso svojo težo posegla v posle bivše Samperjeve vlade in zahevala konec vsakega paktiranja z levičarji ter odločilno pozicijo v novem kabinetu. Obstojala je celo nevarnost, da bo po padcu centrumaša Samperja sestavil vladu Gil Robles, in sicer pretežno iz samih desničarjev, kvečjemu morda še ob sodelovanju centrumaških radikalov. To se sicer ni zgodilo, ker je predsednik republike Zamora poveril mandat bivšemu radikalskemu ministru predsedniku Lerroux, ki je vladu tudi sestavil, toda v njegovem kabinetu so zasedli štiri fotelje eksponenti katoliške ljudske stranke, proti katerih volji se ne more nič zgoditi. Tako je postal Gil Robles, dasi stoji še v ozadju, dejansko močnejši mož kakor sam Lerroux. Zavladanje klerikalcev bi pa pomenilo pričetek stremljenj po kopiranju režima pokojnega kancelarja Dollfusa v Avstriji, in torej najodločnejši afront proti marksistom. Iz socialistične republike bi torej Španija utegnila postati črna klerofašistična država.

Toda marksisti so le precenjevali svoje moči, kakor so jih že prej njihovi sodrugi v Avstriji. Mislili so, da imajo med španskim prebivalstvom več zaslombe, kakor so jo imeli; kakor tudi to, da je vlada slabša in manj pripravljena, kakor je bila. Predvsem so se pa temeljito zmotili glede računanja z nezanesljivostjo vojske in nacionalne garde ter z bojevitostjo Baskov in Kataloncev. Pokazalo se je, da špansko ljudstvo, tudi tisto, ki je nasprotno vsaki diktaturi desnice ali celo tendencam sedanje kompromisarske vlade, nikakor ne želi okusiti dobrot boljševizma. Vojaki in gardisti so do malih izjem ostali zvesti vladi, Baski so se borili bolj na svojo roko, a so obenem odklonili vsako skupnost s komunisti, dočim so pri Kataloncih proglasili revolucijo prav za prav le ministri barcelonske lokalne vlade, ki pa so bili že od večera do jutra premagani, ujeti in odpuščani v Madrid.

Marksistična revolucija je bila tako v Španiji strta še prej kakor v Avstriji. Samo v Asturiji, kjer so veliki delavski virji, je izzvala krvavo državljansko vojno, ki je zahtevala razmeroma zelo veliko gmotnih in človeških žrtev in tudi še sedaj, po enem mesecu, ni popolnoma

Obroč zločinskega rovarenja se sklepa

Atentat v Marseillesu in njegovi taini dirigenti — Senzacionalna izpoved Kirila Drangova — Gömbösevo potovanje v Rim — Pisanje italijanskih listov — Napad na Francijo — Bethlenova izjava

SOFIJA, 7. novembra. Macedonski terorist Kiril Drangov, ki je bil aretiran v zvezi z marseilleskim atentatom, je izpovedal pred zasliševalcem vojaškega sodišča z ozirom na to, da bo itak usmrčen brezobzirno vse, kar ve o svojih skrivcih in tajnih pomočnikih. Njegova izpoved vsebuje senzacionalne detaje. Ko je bil Drangov poslan po VMRO na Madžarsko, da instruiira »vstaše« Pavellca in Perčeca, je stopil najprej v stike z madžarskim notranjim in honvedskim ministrstvom. Neki Thienel-Sedin je bil pa kot zaupnik Kanye posredovalec med teroristi in zunanjim ministrstvom. Zvezo z notranjim ministrstvom je med tem vzdrževal ministerialni ravnatelj Boor.

Vsa akcija je pa vendarle stala pod vodstvom honvedskega ministrstva. Do aprila l. 1933 so bili »ustaši« razcepljeni, nato pa so postali enostavno del madžarske vojske. V Budimpešti je bila neka seja iredentistične organizacije »Tes«, katere častni predsednik je Gömbös. Na tej seji, kateri so prisostvovali tudi člani iredentističnega društva »Move«, je bil pod predsedstvom prof. Somtega izdelan načrt za reorganizacijo teroristov. Med navzočimi so bili varuh krone sv. Štefana baron Szterenyi, sekcijski šef 12. oddelka notranjega ministrstva Nervet in predstojnik političnega oddelka zunanjega ministrstva Apor. Teroriste je zastopal Drangov sam. Finančne težkoče so bile po izjavi Drangova lahko odstranjene, ker so iredentistična društva preskrbela ves potreben denar. Odkod so ta društva denar dobila, pač ni težko uganiti. Po odhodu Drangova, je pa prevzel njegove agende na Madžarskem morilec Georgijev-Cernozemski.

Izjava Drangova je sedaj senzacija Sofije. Bolgarska oblastva so protokolične ugotovitve zaslišanja podale tudi Jugoslaviji in Franciji. Iz tega se jasno vidi, zakaj je Gömbös potoval v Rim.

PARIZ, 7. nov. Preiskava o marseilleskem atentatu je odkrila, da je to zločinstvo finansirala neka madžarska organizacija, katere častni predsednik je sam ministrski predsednik Gömbös. Nadalje je pa preiskava ugotovila tudi to, da so teroristi prejeli ogromne vsote za svoje zločine. Atentator Cernozemski je n. pr. v Lozani menjal pred odpotovanjem v Marseille 100.000 italijanskih lir, ki jih je dobil od dr. Pavellca. Pa tudi avstrijski monarhisti so stali z vso svojo močjo za vsemi sovražniki Jugoslavije in je bil Dunaj eno glavnih torišč Pavellcevih teroristov. Po vsem tem je sedaj sklenjen obroč, ki veže vse akcije proti Jugoslaviji z znanimi političnimi grupacijami v srednji Evropi. Tako nam postane tudi razumljivejša aktivnost madžarske zunanje politike v zadnjem času. Postanejo nam razumljiva pota Kanye in Gömbösa. Da je Kanye v Rimu interveniral v prilog teroristov, zlasti pa se zavzel proti izročitvi Pavellca in Kva-

ternika, je docela jasno. Zato ni nič čudnega, ako sedaj nekateri francoski listi naglašajo, da je tudi sedanje Gömbösovo potovanje namenjeno podobnim ciljem. Gömbös je odpotoval v Italijo zato, da bi našel pota in sredstva za zabiranje sledov in za preprečitev javne mednarodne razprave o krivdi Madžarske. Z ozirom na vse to se v Parizu tudi budno zasleduje pisanje italijanskih listov v zvezi z Gömbösovimi obiskom.

Tako piše n. pr. »Giornale d'Italia«: »Gömbösov obisk je docela v skladu s pristranskimi odnosi med Italijo in Madžarsko. Politično sodelovanje med obema državama postaja vsak dan bolj živahno, zato so tudi potrebni čisti sestanki med vodilnimi madžarskimi in italijanskimi državniki. Italijansko-madžarsko sodelovanje bo s skupno voljo obeh narodov zaščitilo njih interese in doprineslo k temu, da se ustvari v srednji Evropi položaj na temelju dobro znanih (?) Mussolinijevih načel. Močna režima v obeh državah imata veliko prednost napram razmeram v drugih državah, ki jih notranji spori malone že rušijo. Zato pomenjata še posebno garancijo za mir (?), ker Italiji in Madžarski prav zaradi tega ni treba, kakor drugim državam, iskati v zunanji politiki fatalnih izhodov iz svoje zagate«. Zadnji stavki pomenijo po mnenju tukajšnjih listov skoraj čisto neprikrit napad na Francijo, aludirajoč na sedanje francoske notranje težkoče. Značilno pa je tudi pisanje glasila »Lavoro fascista«, ki pozdravlja Gömbösa posebno iskreno in pravi med drugim: »Čut prijateljstva, ki veže italijanski narod s plemenitim madžarskim narodom in simpatije, ki jih Italija goji do ministrskega predsednika Gömbösa, so dobro znani in jih nihče ne more zanikati. Madžarska vedno lahko računa na prijateljstvo Italije, prav tako, kakor tudi Italija zanesljivo računa na prijateljstvo Madžarske. Našega prijateljstva ne morejo zasenčiti razna tendenciozna tofmačenja v delu tujega tiska, ki hoče prikazati Gömbösov obisk v Rimu popolnoma napačno«.

Istočasno, ko se mudi Gömbös na potovanjih po državah madžarskih prijateljev, je pa govoril bivši madžarski ministrski predsednik in zunanji minister grof Bethlen v Szomogyu neverjetno izzivalno. Dejal je: »Naš narod čaka velika naloga, da si pripori nazaj zgodovinsko vlogo, ki jo je igral v Podonavju. Dokler se nam to ne bo posrečilo, bo življenje našega naroda samo borno življenje. Javno izpovedujemo, da mora biti konec vsakemu terorju in vsakemu nasilju v Podonavju. Mi vsi neizrečeno trpimo zaradi mirovnega diktata v Trianonu. Miru in sporazuma tako dolgo

ne bo v Podonavju, dokler se Madžarski ne vrnejo pokrajine, ki so ji bile odvzete. V vprašanju revizije mirovne pogodbe je ves madžarski narod edin. V naši državi vladata svoboda vesti in ustavni režim. Na Madžarsko lahko mirno zidajo, njej lahko mirno zaupajo. Upamo, da se bo enkrat le zbudila vest sveta in bo Evropa spoznala moralčno vrednost našega truda. Takrat bo prišel tudi čas za revizijo, za katero molim sleherni Madžar.« Ta Bethlenova izjava gotovo ne potrebuje posebnega komentarja.

Tretja internacionala proti Litvinovu

RIGA, 7. novembra. Potrjujejo se večerajšnje informacije iz Moskve, da v sovjetski vladi glede na pota zunanje politike ni sloge. Opozicija proti Litvinovu je vsak dan večja in je čisto gotovo, da bo v kratkem moral zapustiti svoj urad. Radikalni komunisti v vladi in stranki zamerijo Litvinovu, da je sklenil nevarne pogodbe z nekaterimi evropskimi državami, ker nalagajo Rusiji zelo riskantne obveznosti in zveze. Zlasti veliko nezadovoljstvo vlada v tretji internacionali, kateri je Litvinova zunanja politika skoraj popolnoma zvezala roke.

JAPONSKA ODPOVE WASHINGTONSKI SPORAZUM.

TOKIO, 7. novembra. Na uradnem mestu se trdi, da bo Japonska že te dni odpovedala washingtonski pomorski sporazum. Japonska se je na pogajanjih v Londonu prepričala, da Anglija in Amerika ne nameravata ustreči njenim željam v nobenem vprašanju. Zato japonski vladi ne preostane nič drugega, kakor da odpove pogodbo in se sama po briga za svojo varnost na morju.

JAPONCI SPET IZZIVAJO.

ŠANGHAI, 7. novembra. Japonska vlada je protestirala pri Kitajski zaradi koncentriranja kitajskih čet v bližini Velikega zidu. Japonska zahteva, naj Kitajska takoj umakne svoje čete, ker bi sicer morala nositi vso odgovornost za eventualne nove spopade. S kitajske strani se pa zatrjuje, da je ta korak japonske vlade le prozoren maneuver. V bližini Velikega zidu se zbirajo kitajske čete samo zato, ker zasledujejo umikajoče se komuniste.

ŠPANSKI PARLAMENT.

MADRID, 7. novembra. Sinoči je bila po revoluciji prva seja parlamenta, ki je potekla zelo burno. O zadnjih dogodkih je poročal predsednik Lerroux, ki je na koncu izjavil, da je vlada dovelj močna da uveljavi svojo voljo. Bil Robbles je pa najostreje napadel socialiste kot krivce ponesrečene revolucije. Nazadnje je izjavil da bo njegova stranka zvesto podpirala vladu.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI.

LONDON, 7. novembra. Po zadnjih podatkih je v Angliji 2 milijona 120.000 brezposelnih.

TAJFUN NA FORMOZI.

TOKIO, 7. novembra. Tajfun, ki je povzročil na Japonskem veliko škodo, je pustošil tudi na otoku Formozi. Po dosedanjih vesteh je izgubilo življenje okoli 120 ljudi.

končana, kajti zadnji vstaši se po gorah Asturije še vedno uspešno upirajo, a brez najmanjšega upanja na uspeh. Po vsem tem moremo reči, da so marksisti tudi v Španiji dokončno izgubili odločilno bitko. Poslej bo šla pot Španije,

nedvomno vedno bolj na desno in ni izključeno, da bomo že v doglednem času dobili tudi onstran Pirenejev avtoritarni režim stanovske države po papeževih enciklikah.

-r.

Dnevne vesti

Žalna spominska maša. V petek, dne 9. novembra 1934 bo v tukajšnji stolni in mestni župnijski cerkvi ob 10. uri žalno spominsko sveto opravilo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

Velike patriotske manifestacije so bile sinoči v Zagrebu. Policija je vzorno vzdrževala red in so manifestacije potekle mirno.

Nov grob. Včeraj zvečer je umrl v 69. letu svoje dobe poštni poduradnik v p. g. Anton Gorše. Pogreb bo v petek 9. tm. ob 16.15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Žalujemo preostalom naše iskreno sožalje!

Nova meščanska šola v spomin blagopokojnega kralja. Te dni se je sestel v Mariboru poseben pripravljalski odbor, v katerem so zastopani vsa mariborska kulturna društva in gospodarske korporacije, da pripravi vse potrebno, da se tudi naše mesto oddolži blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Odbor, ki mu načeluje mestni župan g. dr. Lipold, hoče postaviti dostojen spomenik mučeniškemu kralju, in sicer novo meščansko šolo na desnem bregu Drave. Na enem izmed sestankov je razvil g. dr. Lipold izredno važen načrt za postavitev takega spomenika, ki ga bo gotovo vsa naša javnost sprejela z največjim odobravanjem. Ker je mestni župan g. dr. Lipold poudaril, da se čuti velika potreba po novi meščanski šoli, je gotovo najlepši in najplemenitejši spomenik, ki ga naše mesto sploh more dati blagopokojnemu kralju, nova meščanska šola. Načrt g. dr. Lipolda, ki je vedno kazal veliko skrb za naše šolstvo, bo gotovo uspel, saj se zavzema zanj ne le pripravljalski odbor, marveč vsa mariborska javnost.

Strašne muke otroka. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča sta se zagovarjala predvčerajšnjim 38-letni viničar France Svenšek z Majškega vrha in njegova žena Jožefa, obtožena, da sta s slabim ravnanjem zakrivila smrt šletnega nezakonskega sina sestre Svenškove žene, Štefana Jurgeca. Malemu Štefanu so občinski očetje, ker je mati otroka odšla neznanokam, določili Franca Svenška in njegovo ženo Jožefo kot najbližja sorodnika za skrbnika. To je bilo 1. januarja letošnjega leta. Zakonca menda nista bila zaradi tega preveč vesela in sta malemu Štefanu nalagala najtežja dela in ga za vsako malenkost pretepala. Štefan je mnogokrat tožil svojim tovarišem, da ga doma tepejo in da se boji iti domov. To strašno življenje je trajalo do 19. maja. Ta dan je nesrečni Štefan zopet pripovedoval otrokom, da je bil doma pretepen ter dejal: »Danes me vidite zadnjič, v Dravinji bo moj grob«. Otroci so smatrali besede za šalo, bile pa so resnice. Mali Štefan Jurgec se je pogal z brega v globok tolmun in se ni prikazal več na površje. Prestrašeni otroci so se razbežali na domove ter povedali žalostno zgodbo staršem. Čez dva dni so ljudje našli truplo malega vtopljenca, o njegovem trpljenju pa so obvestili orožnike. Pri razpravi sta oba obtoženca trdovratno tajila vsako krivdo. Številne priče pa so pripovedovale, da je fantek mnogo pretrpel pri rednikih. Senat je obsodil Franca Svenška in njegovo ženo Jožefo vsakega na 6 mesecev strogega zapora.

Cenitve evropske sladkorne produkcije. Znani strokovnjak F. O. Licht cenil evropsko produkcijo sladkorja na 8.22 milijonov ton v primeri s 7.3 milijoni lani. Jugoslovansko produkcijo cenil na 60.000 ton v primeri s 76.000 tonami v pretekli kampanji.

Vsdržavni kongres gradbene industrije bo v začetku leta 1935. v Zagrebu. Pobudo za kongres, ki naj išče vzroke sedanje stagnacije in sprejme konkretne predloge za izhod iz današnjega neugodnega položaja, sta dali organizaciji opekarn iz savske in donavske banovine. Zastopane bodo na kongresu vse gradbene stroke, ki jih je preko 40 v naši državi.

Sneg na Velebitu. Na Velebitu in po okoliških hribih je zapadel sneg. Pojavilo se je že volkovi, ki delajo kmetom obšutno škodo.

Klasična gimnazija. V ponedeljek 5. tm. so tukajšnji pomladkarji J. S. proslavili šestdesetletnico Ksaverja Meška. Proslave, ki je bila res iskreno dijaška, so se v obilnem številu udeležili dijaki vseh srednjih šol. Mladina pravilno pojmuje zasluge našega velikega kulturnega delavca.

Uredba o potninali sodnih nameščencev Pravosodni minister je izdal uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe za uradna potovanja sodnih uradnikov in uslužbencev, ki jih opravi v interesu, na stroške in na zahtevo zasebnih strank od 29. marca 1929. Po tem pravilniku pripada sodnim uradnikom in uradniškim pripravnikom s popolno srednjo šolo dnevnic po 3 Din, vsem drugim pa dnevnic po 2 Din od kilometra. Sodni uslužbenci, ki potujejo v interesu in na stroške zasebne stranke, imajo pravico do odškodnine, in sicer uradniki od 1. do 5. skupine na železniški ali parniški vozni listek I. razreda, vsi drugi uradniki in uradniški pripravniki s fakultetno izobrazbo ali s popolno srednjo šolo pa imajo pravico do železniškega voznega listka II. razreda, pri vožnji s parnikom pa vozni listek I. razreda. Uradniškim pripravnikom s nepopolno srednjo šolo, zvanikom in služiteljem pripada odškodnina železniškega III. razreda ali parniškega II. razreda. Pri potovanju z železnico, s parnikom ali z državnimi in samo upravnimi sredstvi s stalno postajo pripada za prevoz prtljage do postaje in nazaj, kakor tudi za prevoz prtljage na zvečne postaje po 8 Din čez dan in po 12 Din ponoči. Zvaničnikom in služiteljem ne pripada odškodnina za prenos prtljage. Pod službenim mestom se razume gradbeni rajon kraja, kjer je uslužbenec postavljen ali pa pridelen na delo.

Jadranska straža v Splitu je v seji izvršnega odbora sklenila dati tukajšnjemu oblastnemu odboru podporo v znesku 50.000 Din za nakup lastnega doma v Bakru, ki bo služil kot letovališče naši učeči se mladini. S tem je oblastnemu odboru omogočeno pristopiti k izvedbi tega načrta in pokrepi zasnovano akcijo za zbiranje sredstev za plačilo in opremo doma. V smislu sklepa se je oblastnega odbora z dne 12. oktobra t. l. se bo ta dom imenoval: »Mladinski dom viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« v počastitev njegovega spomina, ki naj našo mladino vedno spominja na velikega čuvarja našega morja, ki je s svojo smrtjo zapečatil edinstvo Jugoslavije.

Zbornica TOI v počastitev spomina viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Predsedstvo zbornice za TOI v Ljubljani je imelo predvčerajšnjim svojo sejo pod predsedstvom g. Ivana Jelačina. Na predsednikov predlog je bilo ob tej priliki sklenjeno, da bo zbornica ustanovila »Muzej kralja Aleksandra I. Zedinitelja« ter odobrila v ta namen iz svojih sredstev 250.000 Din kot temeljno dotacijo sklada za osonvanje tega muzeja. Zbornica bo v bodoče proračune postavila nadaljnji primerni znesek, tako da bo mogla čimprej postaviti zgradbo muzeja, v kateri bodo potem prenešene vse že dosežaj nabrane in tudi v bodoče nakupljene zbirke. Nadalje je bil sklenjen osnovni podporni fond kralja Aleksandra I. Zedinitelja za podpiranje osirotelih in onemoglih bivših pripadnikov zbornice TOI. Iz tega fonda se bo vsako leto izplačalo onemoglim in osirotelim pripadnikom podpora za 25.000 Din. Prvi razpis za podelitev podpor teh ustanov se bo razpisal že to zimo, in sicer iz tekočih proračunskih sredstev.

V industrijskih državah sveta je nad 22 milijonov brezposelnih. Mednarodni urad za delo v Ženevi je izdal zanimivo statistiko, po kateri je bilo koncem marca 1. 1934 po industrijskih državah sveta 22.5 milijona brezposelnih. Do konca poletja se je brezposelnost sicer znižala za dva milijona, v jeseni pa je zopet nastopilo poslabšanje, zlasti v Združenih državah, Franciji, Italiji in Angliji.

Ljudsko gibanje. V preteklem mesecu je v Mariboru zagledalo luč sveta 85 otrok, in sicer 42 moškega in 43 ženskega spola, umrlo je 60 oseb, in sicer 30 moških in 30 žensk poročilo pa se je 43 parov.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 9. tm. ob 20.15 se nadaljuje važen politični cikel o spominih na leto 1914. Po zelo uspešnih predavanjih g. dr. Hauptmana, ki nam je očrtal takratno splošno situacijo Evrope — pridemo na vrsto mi Slovenci. Kakšen političen in socialni položaj smo imeli Slovenci leta 1914? Na to vevlačno vprašanje bo odgovarjal g. dr. Vekoslav Kukovec, minister v pok., ki je v oni dobi stal v ospredju političnega dogajanja.

Na Pobrežju ne gore cestne svetiljke. Že dalje časa opažamo ponočni pasanti, da na nekaterih mestih ne gore vso noč redno cestne svetiljke. Tako že dalje časa opažamo, da gori svetiljka v najtemnejšem kotu pred vrati mestnega pokopališča le do 20. ure. Vljudno prosimo merodajne faktorje, da ta nedostatek odpravijo in odstranijo vse ovire, ki bi to preprečile.

Velike gasilske vaje so se vršile te dni na Pobrežju. Sodelovali so gasilci iz Maribora, Pobrežja, Zrkovcev in Brezja. Namen vaje je bil v glavnem preizkusiti možnost sodelovanja med motornimi brizgalnicami in brizgalnicami na ročni pogon. Vaja se je v vsakem oziru posrečila.

Vabilo na ustanovni občni zbor »Tujsko-prometnega društva Sv. Lovrenc« pri Sv. Lovrencu na Pohorju, ki bo v nedeljo, dne 11. novembra 1934 ob 15. uri v dvorani pri »Jelenu« Dnevni red: 1. otvoritev po predsedniku; 2. poročilo delegata; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blagajnika; 5. volitve; 6. slučajnosti.

Privatna plesna šola Simončič, Gospod. ul. 20/I, jutri v četrtek prva vaja za začetnike in v petek za že vežbane plesalce.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priredi plesni tečaj za svoje člane. Podrobne informacije se dobijo v tajništvo društva.

Od doma je pobegnila 13-letna Marija Turkova, ki je stanovala pri svojih starših v Taborski ulici. Dekle je dobro razvita in nosi moder plašč. Kdor bi kaj o njej vedel, naj sporoči predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Dve nezgodi. Viničarska hči Jožefa Petkova, stanujoča v Spodnjem Jakobskem dolu je padla pod samokolnico, ki ji je odtrgala desno stran ustnice. S kolese pa je padla 30letna v Št. Juriju ob Pesnici stanujoča viničarska hči Ema Kečiševa. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno ključnico. Obe ponesrečenki se zdravita v mariborski bolnišnici.

Brezposelnost v Mariboru. Pri borzi dela so zabeležili ob koncu meseca okt. 1399 ljudi, ki so stalno brez dela, to je 393 oseb več kot ob koncu meseca sept.

Kongres mednarodne zrakoplovne zveze bo prihodnje leto v naši državi, in sicer meseca oktobra v Beogradu. Tako so sklenili na letošnjem kongresu v Washingtonu, kjer je našo državo zastopal predsednik aerokluba Tadij Sondermajer.

Grajski kino. Velefilm po istoimenski Puccinijevi operi v nemškem jeziku »Madame Butterfly«. Silvia Sidney igra v tem najlepšem vseh filmov glavno vlogo. Pri vseh predstavah pogrebne svečanosti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Pripravlja se »Visoka pesem« z Marleno Dietrichovo v glavni ulogi.

Kino Union. Danes v sredo premiera najboljšega filma zadnjih 10 let »Maskarada« s Pavlo Wesselo, Adolfom Wohlbrückom, Olgo Čehovo in Hansom Moserjem. Dunajski film, ki je dobil na mednarodni razstavi v Benetkah izmed 150 najboljših filmov prvo nagrado.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 8. t. m.: Ob 12.15: plošče (resna glasba); 12.50: poročila; 13.00: čas, plošče; 18: smuška ura ljubljanske zimskosportne podzveze; 18.30 radijski orkester; 19.00: srbohrvaščina; 19.30: nacionalna ura: »Vuk Stefanović Karadžić«; 19.55: jedilni list program za petek; 20.00: pravna ura (dr. Knaflič); 20.20: vijolinski koncert prof. Karla Rupla; 21.15: radijski orkester; 21.30: čas, poročila, mandolinistični kvartet, vmes radijski orkester.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnega »Franc Josefove« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izredno dobrodelno na obbolele organe.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 7. novembra ob 20. uri: »Konflikt«. Red D.

Četrtek, 8. novembra ob 20. uri: »Idealen soprog«. Red A.

Petek, 9. novembra. Zaprto.

Sobota, 10. novembra: »Konflikt«. Red B.

Premiera »Gugalnice«, veseloigre znane češke pisateljice in igralka Olge Scheinpflugove bo v teku prihodnjega tedna. Autorica naziva svojo igro »deflacijsko komedijo«. Delo ima sedem slik, ki se bodo menjavale izredno hitro, in ki v tragikomičnih situacijah prikazuje bogato gospodinjstvo in njeno kuharico, ki menja se preizkuša vso srečo in vse skrbi bogastva in revščine. To je tišča gugalnica, ki se nagiblje zdaj na to, zdaj na ono stran. V usodo tega kolebanja so zapleteni trije pari, gospodinja, njena hči, njena kuharica, potem pa dva neboljena, stara samska gospoda in mlad zdrav monter. Te tri pare igrajo: Zakrajškova - Furjan, Dragutinovičeva - Gorinšek in Starčeva - Blaž. Režija je Kovičeva. V ostalih ulogah nastopata Kraljeva in Savinova.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravnega »Franc Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franc Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franc Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naš vinski izvoz je znašal leta 1933. 3 milijone litrov, dočim je znašal še leta 1932. 9.32 milijonov litrov. Izvoz vin je torej padel že na tretjino količine iz leta 1932. Najmočnejši odjemalci naših vin sta Italija in Avstrija.

V Sloveniji je letos 2166 trgovin in obrtov manj. Zbornica za TOI v Ljubljani je izdelala statistiko prijav in odjav trgovskih, obrtnih, industrijskih ter gostilniških obratov. Po tej statistiki je letos na področju zbornice za TOI v Ljubljani 2166 trgovin in obrtov manj kot lani.

Avstrijski begunci, upajo na skorajšen povratek. Zadnji politični dogodki v Avstriji so vzbudili veliko zanimanje med avstrijskimi begunci v Varaždinu. Begunci upajo, da se bo položaj v Avstriji kmalu tako preokrenil, da se bodo lahko vrnili v domovino. Med njimi je mnogo takih, ki bi se lahko že zdaj vrnili, če bi imeli denar za globo, na katero so bili obsojeni. Zaradi znanega narodno-socialističnega puča so bili obsojeni begunci na 5000 do 20.000 šilingov brez vsakih nadaljnjih posledic. Zda večina upa, da bo pomiloščena in da jim tudi globo ne bo treba plačati.

Današnji živilski trg je bil dobro založen. Okoliški kmetje so pripeljali 12 voz krompirja, čebule in zeljnih glav ter 19 voz hrušk, jabolk in grozdja. Prodajali so zeljne glave po 0.50 do 1.50 Din, krompir po 0.75 do 1 Din, čebulo po 1 do 1.50, jabolka po 3 do 5, hruške po 4 do 8, grozdje pa po 4 do 12 Din kg.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 9.6 stopinj C nad ničlo, minimalna temperatura je znašala 8.2 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 16.7 stopinjah 731.8, reduciran na ničlo pa 729.9; relativna vlaga 82. Od včeraj na danes je padlo 13 mm dežja. Vreme je oblačno, vremenska napoved pravi, da bodo od časa do časa padavine.

Pretiravanje.

G o s p o d: Gospodična, moje misli vas neprestano spremljajo.

G o s p o d i č n a: Tega pa že ne verjamem, saj niti ne veste, kje stanujem.

Ker mu ni zašla žepa.

M o ž: Vidiš, ženica, že mesec dni te prosim, da bi mi zašla žep, pa ga še zdej nisi. Posledice pripiši sebi. Izgubil sem poročni prstan.

Ni šlo drugače.

M o ž (zašepeta med pojedino ženi): Zakaj si povabila toliko gostov?

Ž e n a: Verjemi mi, da ni šlo drugače. Saj sem morala povabiti vse tiste, ki so nam posodili jedilni pribor in posodo.

Problemi našega tujskega prometa

VAŽNA KONFERENCA PREDSTAVNIKOV VSEH TUJSKO-PROMETNIH USTANOV JUGOSLAVIJE.

Te dni se je vršila pri generalni direkciji »Putnika« in v trgovinskem ministrstvu, oddelku za tujski promet in turizmo, važna konferenca predstavnikov vseh tujsko-prometnih ustanov Jugoslavije. Tujsko-prometni zvezi v Mariboru in Ljubljani sta zastopala ravnatelja gg. Loos in Pintar. Predmet razprav, ki so trajale 4 dni, je bilo razmotrivanje, kaj naj bi se ukrenilo, da se že v prihodnjem letu izboljšajo razmere in ustvari trdnjša podlaga za naš tujski promet, ki se navzlic krizi in drugim težavam prav razveselljivo razvija.

Najprej se je ugotovilo, da je propagandna služba za tujski promet še vedno precej nezadovoljiva. Naši kraji so lahko ponosni, da je tu propaganda za turizmo na precej visoki stopnji, žal pa se to ne more trditi o nekaterih predelih države, kjer se je tujski promet začel razvijati šele poslednja leta. Uvidelo se je, da je izhodišč iz teh neprilic edinole v smotreni, enotni in dosledni propagandi, ki mora biti kolikor mogoče centralizirana. Uvidelo se je, da ima propaganda na ta način veliko večji uspeh in da so tudi stroški manjši. Zlasti velja to za propagando v tujini, da se druge države zainteresirajo za lepoto naših krajev.

V cilju cele vrste reform se bo v Jugoslaviji ustanovila posebna šola za uradništvo tujsko-prometnih ustanov, ker je na tem področju treba še precej dela. Vsi absolventi te šole se bodo podvrgli posebni preizkušnji, nakar bodo lahko nastopili službe v teh ustanovah.

Naglasiti je treba, da so pogajanja za olajšanje tujskega prometa v državah male antante že znatno napredovala, in da sta Jugoslavija in Češkoslovaška zadnji sporazum že parafirali, dočim pričakujejo, da bo Romunija vsak čas pristopila k dogovoru. Predvsem gre za to, da se olajša in poenostavi izdajanje potnih listov in vizumov za države male antante in, da se tudi olajša plačilni promet za turiste.

Razpravam so prisostvovali tudi zastopniki zainteresiranih ministrstev, ki so pozorno sledili in zagotovili, da bodo z vsemi močmi podpirali stremeljenja ustanov in skrbeli za to, da se nedostaki čimprej odpravijo ali vsaj omilijo. Tako

se je zagotovilo, da bo že v najkrajšem času izdan nov pravilnik o posebnih vlakih ob gotovih prilikah po četrtinski ceni. Določba, da je treba za take vlake najmanj 400 potnikov, se bo omilila v toliko, da se število zniža na 300, morda celo še bolj. Stavljen je bil tudi predlog, naj bi v primerih, ako se mora že napovedani vlak odpovedati zaradi premajhnega števila udeležencev, dovolile onim, ki se v resnici nameravajo peljati na določeni cilj, iste olajšave v rednih brzovlakih. Vsekakor se mora določba spremeniti v toliko, da se bo moglo število potnikov, ki je potrebno za posebni vlak, zmanjšati v razmerju z razdaljo. Čim dalje je vlak namenjen, tem manjše naj bi bilo minimalno število potnikov. Zastopniki ministrstev so zagotovili, da bodo dogovori, ki se sedaj vrše s poedinimi državami, gotovi že do prihodnjega leta, tako, da bodo sporazumi uveljavljeni najkasneje z začetkom prihodnje sezone. To je velike važnosti že zaradi tega, ker se za prihodnje leto pripravljajo večji izleti v tujino iz vse države, zlasti na svetovno razstavo v Bruslju in v Prago.

Velik del razprav je veljal obupnemu stanju naših cest. Glavni poročevalec je bil g. Loos iz Maribora, ki je v tem pogledu podal obširno in vsestransko dokumentirano poročilo o tej stvari. Zlasti je navedel, da petični tujci, ki prihajajo s svojimi vozili v Št. Ilj in so namenjeni na Jadran, hudo kritizirajo stanje naših cest, zlasti pa glavne prometne žile Št. Ilj — Maribor — Rogaška Slatina — Zagreb — Sušak. Cela vrsta jih je bila, ki so prišli kvečjemu do Maribora, pa so se potem vrnili, ali pa nadaljevali pot z vlakom, drugi pa so že prej krenili v stran in šli z avtomobili rajši v Italijo in obiskali tamošnja kopališča. Na ta način sta Rogaška Slatina in Zagreb mnogo izgubila, zlasti na prenočinah. Skrajno potrebno je, da se ta glavna cesta temeljito popravi. Predvsem naj bi se ta važna prometna žila temeljito zvaljala, da bi vsaj izginile kotanje, ki povzročajo toliko defektov na vozilih. Tujci pravijo: »Kaj nam pomagajo vaše lepote in vaše nizke cene, če pa nas stanejo popravila avtomobilov, ki toliko trpe na vaših cestah, veliko več?« Zastopniki mi-

nistrstev so obljubili, da bodo tudi v tem pogledu zastavili vse sile, da se temu zlu odpmore.

Na konferenci se je tudi predlagalo, naj bi se zveze z našimi tujsko-prometnimi kraji izboljšale. Predvsem naj bi brzovlakovi tudi v zimskih mesecih postajali na Grobelnem, da bi se na ta način dosegla boljša zveza z Rogaško Slatino. Prav tako naj bi do tega važnega kopališča vozili v sezoni direktni vlaki z Dunaja.

Veliko razumevanje za težnje naših tujsko-prometnih ustanov je pokazal načelnik oddelka za turizmo v trgovinskem ministrstvu, ministrski svetnik g. Jaša Grgašević, ki more v svojem oddelku zaznamovati že prav lepe uspehe. Njegovi marljivosti in velikemu razumevanju se je posrečilo odpraviti že celo vrsto nedostatkov v našem tujskem prometu in ustvariti pogoje za hiter razvoj naše turizme. Tako je prav pred kratkim izšla naredba o hotelih, ki je bila že zelo potrebna, pripravlja pa se zakon o tujsko-prometnih krajih, ki bodo uživali posebne ugodnosti. Po tem zakonu se bodo kraji delili v štiri skupine, in sicer v kopališča, klimatske kraje (leto-

višča), obmorska in objezerska mesta in končno v turistične kraje. Načrt zakona je že izdelan in pride v kratkem v meritorno razpravo.

Nadalje se je sklenilo, da se na sedežu vsake banovine ustanovi tujsko-prometna zveza in naj te organizacije med seboj tesno delujejo. V vsakem večjem kraju naj se ustanove društva z istim ciljem, ki naj pritegnejo k sodelovanju vse lokalne činitele. Doseglo se je tudi, da tujsko-prometni zvezi v Mariboru in na Sušaku ostaneta v dosedanjem obsegu in s svojimi dosedanjim okolišem, ker je njihovo delovanje rodilo obilo sadu in sta ti dve organizaciji dokazali, da imata pravico do obstoja in do izpopolnitve. Sploh je obveljalo načelo, naj v dosegu izboljšanja tujskega prometa in turizme ostane vse ono, kar se je popolnoma obneslo in kar obeta še v bodoče mnogo sadu.

Končno so sklenili, da se konča jugoslovanski »Baedeker«, ker Jugoslavija doslej še ni imela dobrega vodiča za naravne lepote.

Po končanih razpravah so se udeleženci odpeljali na Oplenac, kjer so na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra položili lep venec.

Politične kupčije v zgodovini starih političnih strank

RUDOLF TUMPEJ IZGUBIL PRAVDO V TOŽBI PROTI JOŽETU VOKAČU. NOVA MARIBORSKA POLITIČNA SENZACIJA.

Včeraj se je vršila pri okrajnem sodišču v Mariboru zanimiva razprava na podlagi zasebne tožbe, katero je vložil g. Rudolf Tumpej, uradnik drž. žel. v Mariboru po svojem zastopniku gosp. dr. Vauhniku proti Jožetu Vokaču, uradniku drž. žel. v Mariboru in predsedniku Narodnega doma v Mariboru izredni občni zbor Zdrženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev, kateremu je predsedoval obdolženec Jože Vokač, ki je na tem izrednem občnem zboru, na katerega je imelo dostop nad 1300 ljudi, oklevetal zasebnega tožilca Rudolfa Tumpeja doslovno s sledečimi besedami: »G. Tumpej je pred leti prodal g. Žebotu Narodno socialno stranko za 20.000 Din.«

Včerajšnja razprava je vodil sodnik g.

dr. Mirko Kežar, ki je prav včeraj nastopil svoje službeno mesto v Mariboru, pri razpravi pa sta bila navzoča tudi zasebni tožilec g. Rudolf Tumpej osebno in njegov zastopnik g. dr. Vauhnik in obdolženec g. Jože Vokač osebno in njegov branilec g. dr. Ravnik.

Na zadnji razpravi dne 11. 9. 1934, katero je vodil prejšnji sodnik g. dr. Dev, so bile zaslišane od zasebnega tožilca predlagane priče gg. Janko Prevolssek, Leo Zavadlav, Franc Šprah in Herman Kralj, dočim je bil bivši ministrski predsednik g. dr. Anton Korošec, na katerega se je v dokaz obrambe skliceval g. Jože Vokač, zaslišan v konfinaciji pri okrajnem sodišču na Hvaru.

Kakor na zadnji razpravi, tako je tudi včeraj g. Jože Vokač priznal očitek, nastopil pa za svojo trditev dokaz resnice, deloma pa se je tudi zagovarjal s tem, da je ta očitek na izrednem občnem zboru jugoslovanskih železničarjev v Na-

-N. -C.:

Prvič v Skoplju

Ko stopam zdaj preko nje, gledam napol nage ljudi, ki so do pasu v vodi in blatu ter bašejo na vozove, ki so s črnim makedonskim govedom do polovice v vodi, pesek. Spominim se tedaj na ekso-tične pokrajine Indije, Siama in Indokine: prav take živali, ravno taki, napol nagi kuliji in le malo bolj primitivni vozovi. Ali ni to zanimivo, gledati take naravne slike? Most je že za nama, pred nama pa Orient! Povsod prevladujejo muslimani, možje s turbanami in znanimi hlačami, žene, često s podobnimi pokrivali in dolgimi, širokimi hlačami, ki so prav take kot naše »knikabokerce«. Zdaj je čaršija živa: vse dela, nosi, prenaša. Povsod je življenje, toda skromno. Vidiš majhne, stare in zapuščene bajte, spodaj je prodajalna in »radnja«, zgoraj je lesen balkon. Vse razpada, ni denarja, da bi se popravljalo ali celo gradilo kaj novega, namreč turškega. V ta pristni orientalski svet pa so se že vrinile moderne, manjše hiše; tudi turške prodajalne niso več prav za prav turške — že razstavljajo tovarniško blago. Kar z žalostjo gleda človek, kako gine ta pestrost in pristnost, kako je obsojena ta zanimiva in ljubka skopska čaršija poginu. Strašen je, ni denarja ali komaj za najskromnejše življenje, ni volje v Turkih, povsod se vidi le še životarjenje. Kako strašnemu poginu so zapisani ti sinovi in hčere polmeseca. Nekoč so bili vsi gospodje, nič niso delali, razen nasilij nad Srbi, živeli so in uživali. In danes? Prišlo je maščevanje, kruto in neizprosno, ne toliko maščevanje prej zatiranega naroda, ki je vsled svoje življenjske energije moral vstati — to se ne opaža — ampak maščevanje njihove

narave same. Še je živa podnevi čaršija, še sicer gradijo muslimani pri Isabegovi džamiji svojo muslimansko šolo, medroso, toda vse so le obupni poizkusi, kakor poizkusi potapljačevega, kateremu ni pomoči. — Ko stopava po tem svetu preteklosti in ko vidim, kako moderne zgradbe izpodrivajo staro čaršijo — izginila je že v ozkem pasu na cellem levem bregu! — sem kar zadovoljen, da nisem prišel prepozno; še nekaj let, morda deset, morda celo dvajset, potem pa bo usoda s svojo krutostjo naredila konec. Zdaj sva pri cerkvi sv. Spasa, stopiva notri in si ogledava znamenitosti, ki so vredne milijone in milijone. Recimo oltar, izrezljan iz lesa; motivi kažejo, da je to popolnoma srbsko delo. Poleg nje stoji džamija Mustafa-paše, je, kakor druge. Še danes se čudim, kako je mogla stati v srednjem veku v tem popolnoma turškem delu mesta, sredi džamij kristjanske cerkev.

Drugič sem šel k Isabegovi džamiji. Srečal in spoznal sem Turka, ki mi je nato ves popoldne razkazoval turški del Skoplja, popeljal me je na njihovo groblje, k Gazibavi, od koder je še lepši pogled na mesto, kakor z Dušanovega grada. Pripovedoval mi je o njihovi veri, običajih, porokah in bogve kaj še vse. Ogledala sva si pravoslavne cerkev sv. Bogorodice, kjer se nahaja vojaško kopališče. In še mnogo drugega mi je pokazal in povedal, toliko zanimivega, česar ne zveš v učnih knjigah, kar šele težko vidiš in slišiš. Ko sem mu potem ponudil za njegov trud bakšiš, ga je odklonil. Prav na mestu, kjer opravljajo Turki svoja umivanja in kjer v senci mo gočnih, košatih in zelenih dreves, po katerih se podijo svete ptice, počivajo in pijejo črno kavo, sva tudi midva posre-

bala nekaj čašic. In potem sva se zopet razgovarjala v družbi drugih, vse prav po turško!

Tisti dan je bil lep večer. V slaščičarni sem se seznanil z nekim studentom s Trgovske akademije, bil je prijazen deček in tekom nekaj dni mojega bivanja v Skoplju sva postala prava prijatelja. In ta večer sva bila na promenadi, najprej v novem parku, potem na »Korzu«, ulici Kralja Petra. Od Oficijskega doma sva jo mahnila nekaj časa kar ob Vardaru proti modernemu delu Skoplja. Osrednja žila je tukaj lepa ulica Kej kralja Aleksandra, široka, popolnoma nova, kakor celo moderno Skopje. Na desni in levi po sebnosti pa v smeri proti postaji in Vodnem ter novemu, lepemu parku, povsod same vile, manjše in večje, toda vse nove in obdane od prijetnega zelenja. Ob Keju kralja Aleksandra pa se vrstijo prav cate palače: večinoma so židovske, tudi most, ki veže ta del s turškim se imenuje Jevrejski most (t. j. židovski). V modernem Skoplju so same lepe ulice, po katerih nameravajo speljati v nekaj letih tramvaj. Zdi se mi, da bi bil avtobus bolj primeren, toda gradbeni inžineri vejo take stvari gotovo bolje. Take stvari se pogovarjava s prijateljem in tako mine hitro čas; pred parkom sva. V zadnjih dveh ali štirih letih so napravili ta park, kakor tudi vse tiste stotine novih vil in hiš. Oni del, ki je dokončan, je krasen, v ostalem še vse raste in se razvija. Tudi ta park ima park-kavarno.

Tukaj je prva promenade, nekako do pol osme. Večinoma so sami študenti in studentke, veseli so seveda, smejejo se, zabavajo in sprehajajo. In zakaj ne bi bili veseli? In kamorkoli sem prišel, v park, na promenado, v šolo, v slaščičar-

no ali kavarno, povsod sem mogel opazovati južni temperament. Nekolikokrat se posprehajava gor in dol, seznanim se s tem in onim, saj prijatelj je že deset let tukaj in družbo se da najti. Potem pa odideva na promenado. Zopet isto veselje in smeh, pogledi in koketiranje. To traja do kakke pol devete, potem pa gre publika, navadno učeči se svet, domov, ostali pa ali v kino, gledališče (zlasti »Skopsko malo pozorišče«), na črno kavo ali pa poslušati hreščeči glas »pjevačice« v »Hollywood«, »Bašto Paris« ali v »Belo kafano«. Tako mine pri zabavi del noči, ko se težko spi, ker so, zlasti do začetka septembra, večeri precej topli.

Noč nad čaršijo. Kako tajinstvena, kako prazna je zdaj čaršija, kjer je še dopoldne, popoldne in v prvih večernih urah vrvelo polno ljudi. Zdaj pa ni nikjer žive duše, vse spi in počiva. Nikjer se ne oglasi živo bitje, vse je tiho, pokojno, le tvoji koraki motijo smrtni molk. In tak je ves ta Orient: Čajer, Tophane, Karadak-mala itd. Nizke podrtije, ki so bile podnevi vse bele, saj jih je bilo treba že zaradi higijene »pokrečiti«, so zdaj kakor sence. Poti slabe, ilovnate, polne mlakuž, odpadkov. Vse je potisnjeno k tlom, le vitki stolpi minaretov se dvigajo nad vsem in te spominjajo na preteklost. Ko obhodim velik del tega mesta, kjer je doma tema in pokoj, odmiranje in životarjenje, se vrnem k mostu. Vardar se zdi zdaj še bolj tajinstven, temen, šušlanje njegovih valov je lahno, zgleda kot ukročena zver. Ta reka deli dvoje svetov, muslimanskega in srbskega, enega, ki odmirja in še komaj životari, drugega, ki je v največjem razvoju in razmahu. Prvem jemlje, drugemu pa daje, taka je pač usoda ...

Konec.

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»Blaznost govori iz vas,« mu je ostro odgovoril. »Kdo mi hoče braniti, da govorim z gospodično Rogersovo? Niti, ako bi bila vaša žena, ne bi imeli pravice mi to zabraniti, ako mi sama dovoli in mislim, da mi je njena privolitev zagotovljena.«

Spretno namerjena puščica je zadela; vendar se je umetnik po kratkem obotavljanju odločil za napad.

»Gospodična Rogersova ne pozna nevarnosti, v katero pada, sicer bi vam ne bila naklonjena.«

Tujec se je zasmel.

»V popolni zmoti ste o mojem značaju in o naravi mojega zanimanja, ki ga imam do gospodične Rogersove. To naj opraviči vaše blazne besede meni nasproti. Gospodični ne grozi niti najmanjša nevarnost od moje strani. V primeru nevarnosti pa bi se najbrž ne poslužili najpametnejšega sredstva, da jo odvrnete.«

To se ne da tajiti. Umetnika je zapečljala strast dalje, kakor to dovoljuje previdnost. Da je moral to slišati od svojega nasprotnika, je bilo zanj sramotno in mu je povečalo nevoljo.

Odgovoril je ogorčeno:

»Storil sem, kar bi napravil na mojem mestu vsak poštenjak. Vzroke svojega nezaupanja do vas sem vam javno razodel; ako preti gospodični Rogersovi nevarnost ali kaj žalega, tedaj vem, od katere strani. Toda vedel jo bom braniti, in ne ubežite maščevanju, pri katerem mi ne bo zaveznica samo ljubezen, ampak tudi postava. Toda pazite se!«

Umetnik se je oddaljil. Tujec je gledal v čudnem dvomu za njim. Najprej mu je hotel slediti, vendar je ta sklep opustil in je ostal na istem mestu, dokler ni opazil, da umetnik čaka pri prvih vrtinjah vratih. Uvidel je, da se njegov nasprotnik ne umakne, dokler sam ne odide, zato se je podal Degraw iz Clevelanda proti drugemu izhodu. Kakor hitro je čuječi umetnik to opazil, je zapustil tudi on vrt in kmalu vidimo hiteti oba po cesti, prvega proti hotelu, drugega proti sosedni hiši, kjer je stanoval.

Ali bi se tako naglo oddaljila, ako bi zapazila pri odprtem oknu razburjeno deklico, kateri sta kazala hrbet? ...

XVIII.

Ko je umetnik prišel drugo jutro k zajtrku, je našel poleg krožnika pisemce. Bilo je od gospodične Aspinwallove, ki mu je sporočila, da je prosila svojega prijatelja gospoda Morrisa za natančen opis zunanosti onega tujega, s pismom njej priporočenega gospoda. Umetniku je bilo to zelo prijetno in ga je pripravilo do sklepa, da zdaj Byrda še ne obvesti o

tem, kar se je pripetilo, temveč počaka na odgovor iz Clevelanda, preden se odloči za nadaljnje korake. Če bi pa po kakih znamenjih spoznal, da preti njegovi izvoljenki nevarnost, hoče brzojaviti.

Z vrta gospodične Aspinwallove so prihajali veseli glasovi in slišalo se je trkanje kroketnih krogel. Zanj zadosti povoda, da je hitel tja na jutrnji obisk.

Travnik je kazal živo pestro sliko. Bele obleke dam na mehki zeleni travi v ljubkih kretnjah, vse živahno vrvenje je imelo nekaj zelo privlačnega za mlado srce. On pa je videl le dve posamezni osebi pod bližnjim drevesom, moža z izrazitimi in prikupljivimi potezami in deklico, katere veselja žareči obraz in kretnja sta izražala radost. Njegov tekmeč iz Clevelanda ni tratil časa ...

Hamilton Degraw ni mogel prikriti jeze, zato se je rajše oddaljil. Kaj naj počne tukaj sredi vesele družbe pri neskončno dolgočasni igri? Če se je ona mogla tako smehljati temu človeku po njegovi včerajšnji prošnji, potem ni bila tista plemenita ženska, kakor jo je on smatral, potem tudi oni čut zanj ni bil tak, kakor si ga je on razlagal. Zanj je bila hinavka, hotel jo je zapustiti. Toda žal — ljubil jo je, in ni je mogel brez varstva prepustiti zapeljivi sili zagonetnega tujca.

Sredi travnika je sedel na klop, razgrnil knjigo za skice, kakor da bi hotel

slikati prizor, ki se mu je odkrival pred očmi.

Čez nekaj časa je zaslišal poleg sebe smejoč glas:

»Prazen list, gospod Degraw? In upala sem, da najdem na njem v ozadju hišo in drevesa in pred njim vso družbo. Kako razočaranje!«

Ozrl se je. Najživahnejše in pajzgovornejše dekile iz vrste gostov z očitajočim izrazom.

»Dobro jutro, cenjena gospodična. Vi želite videti podobo? Takoj sem vam na uslugo!«

»Vaš soimenec iz Clevelanda, mislim,« je odgovorila nagajivo. »Zelo je podoben skici, toda niste se mu posebno laskali.«

»To prepuščam damam,« je resno odgovoril, zaprl knjigo, vstal in sledil veseli deklici na igrišče, kjer so ga z veseljem pozdravili. Ne da bi se ozrl na svojega tekmeča, je pristopil k gospodični Aspinwallovi in njej posvečal vso pozornost. Ko je signorina zapazila, da jo je prejšnji oboževatelj zapustil in se ji vse jutro le toliko približal, kolikor je to zahtevala vljudnost, je postala nemirna. Počasi se je spet pomirila in se skušala odškodovati z zabavo drugod. Tujca so med tem prisilili k igri; vendar ni pustil signorine izpred oči in bilo je očitno, da je bil umetnik v nevarnosti izgubiti nagrado, na katero je stavil vse svoje upanje.

(Se bo nadaljevalo.)

rodnem domu v Mariboru izrekel v dobri veri, da odgovarja resnici.

Na včerajšnji razpravi zaslišani bivši narodni poslanec g. Franjo Žebot je obdolženčev zagovor v bistvenih točkah potrdil kot resničen, in ko so končali za-

stopniki svoje govore, je g. sodnik razglasil sodbo, s katero se g. Jože Vokač popolnoma opraviči vsake krivde in kazni in je g. Rudolf Tumpej obsojen, da mora plačati vse nastale pravne stroške.

Razpis III. nagradnega tekmovanja

Uredništvo sportne rubrike v »Večerniku« razpisuje tretje nagradno tekmovanje za najtočnejše pogodne rezultate nogometnih prvenstvenih tekem, ki se odigrajo v nedeljo 11. t. m. za prvenstvo LNP. — Tekmuje lahko vsak čitatelj »Večernika«, ki pošlje spodaj objavljeni kupon izpolnjen pravočasno na uredništvo. Rešitve se sprejemajo do sobote 10. novembra do 18. ure zvečer v ured-

ništvu Večernika, Maribor, Gosposka ul. 11. Rešitve naj bodo v zaprti kuverti, kjer naj bo še pripisano »Nagradno tekmovanje«. Ponovno opozarjamo, da bomo vpoštevali samo one rešitve, ki bodo prispele pravočasno in na spodaj objavljenem kuponu.

Trije najboljši tekmovalci, ki bodo najtočnejše pogodili rezultate prejmejo dragocena in praktična darila.

Kupon št. 2

Ime tekmovalca:

Poklic:

Stanovanje:

Nedeljske nogometne tekme za prvenstvo LNP se bodo končale z naslednjimi rezultati:

Rapid : Ilirija (v Mariboru)	/.....	polčas	/.....
Č. S. K. : Maribor (v Čakovcu)	/.....	polčas	/.....
Celje : Železničar (v Celju)	/.....	polčas	/.....
Hermes : Svoboda (v Ljubljani)	/.....	polčas	/.....

Med kot zdravilno sredstvo

Med je že nekdan znan kot zdravilno sredstvo. Obnesel se ni samo kot učinkovito zdravilo proti raznim boleznim, zlasti proti bolečinam v vratu in proti kašlju, marveč je služil tudi kot pomlajevalno sredstvo, in so bile v starih časih znane medene kure, s katerimi se je telo pomladilo pozimi. Stara medena kura ni bila prav za prav nič drugega kot sprememba snovi v človekovem organizmu. Naenkrat pa je padel v nemilost in rabili kot primes k zdravilom, toda s boljši kot slaščico, nego kot zdravilno sredstvo. Zdravniška veda je nekaj časa za nemarjala med, in sicer v času največjega razmaha kemičnih zdravilnih sredstev. Med so sicer tudi takrat tu pa tam rabili kot primež k zdravilom, toda samesa niso več rabili kot zdravilo, razen poedinih primerov in še to večinoma samo pri domačem zdravljenju.

Moderna zdravniška veda je pa zopet priznala med kot najboljšo naravno zdravilo, ki prekaša razna kemična zdravila. Zakaj je zdravniška veda medu zopet priznala važen pomen v zdravilstvu? Kaj je v njem, da so ga začeli naenkrat zopet ceniti? V medu je toliko snovi, da dobi človeško telo z njim skoraj

vse, kar potrebuje. V medu so v prvi vrsti razne vrste sladkorja, vosek, mravljično mleko, jabolčna kislina, razni važni fosfati, fermenti, amed njimi tudi vitamin D in C. Ker je v medu mnogo sladkorja, prinaša človeškemu telesu energijo. Brez vsakih prebavnih težkoč prihaja hitro v telo in prinaša mišičevju sile in toploto, tako da je obenem tudi dobavitelj toplote, in sicer boljši od alkohola, ker dobavlja telesu toploto dalje časa. Zato pametni ljudje pozimi raje jedo med, kakor da bi uživali alkoholne pijače. Med je tudi dobro sredstvo proti utrujenosti, kar vedo zlasti sportniki in planinci. Posebno dobrodošel je med pri zimskem sportu ali pri plavalnih tekmah ob hladnem vremenu, ker telo utrjuje in segreva.

V starih časih so ljudje poznali med kot pomlajevalno sredstvo. In do gotove meje je res, ker blagodejno vpliva na telo in preprečuje ali vsaj oblažuje bolezenske pojave starosti. Ker vsebuje mravljično kislino, vpliva zdravilno na putiko in poapnenje žil. V starih časih ljudje teh dveh bolezni niso poznali in smatrali so ju za znak starosti. Med so smatrali za pomlajevalno sredstvo, ker je bolečine blažil in bolezen omilil. Posebno zdravilen je med za otroke, ker so

v njem baš za rast zelo važne snovi. Med je skratka dobro zdravilno sredstvo za vse bolezni in dobrodošlo utrjevalno sredstvo za vsako starost od mladih nog do poznih let.

Pri starinariu.

»Tu, gospa, imam najnovejše starinsko pohištvo.«

Razno

Zastopnike sprejemem
Kupim

KUPIM DAMSKA IN MOŠKA
KOLESA.

obleke, pohištvo, perzijske
preproge in drugo. Starinarna
Koroška c. 3. 4567

Prodajam

2 ŠIVALNA STROJA

450, 680 Din, omare, postelje,
10 kg perja puh, 2 plišasti
preprogi 2½ x 3 m, stoli mi-
ze. Koroška c. 3. 4566

Stanovanje

NA HRANO IN STANOVA-
NJE

sprejemem gospodično po nizki
ceni. Naslov v upravi »Večer-
nika«. 4565

SOSTANOVALCA

sprejemem v vso oskrbo. Na-
slov v upravi lista. 4561

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO.

čisto, solčno, mirno, na ie-
pem kraju z uporabo kopal-
nice, oddam. Vprašati dr.
Verstovškova ul 6/II. vrata
19. 4134

Službo išče

GOSPODIČNA

s 4 razredi meščanske šole
in enoletnim trgovskim teča-
jem, z znanjem slovenskega
hrvaškega in nemškega jezi-
ka, stenografije, strojepisa in
nekaj prakse, želi službo v
pisarni ali trgovini. Naslov
pove uprava lista. 4538

Službo dobi

PISARNIŠKA MOČ

z lastnim pisarniškim strojem
se išče za nekaj dni. Ponudbe
z označbo višine honorarja
na uro na upravo pod šte-
4557. 4560

TAKOJŠNI ZASLUŽEK

nudimo poverljivim inteligent-
nim zastopnikom in zastopni-
cam dobrim prodajalcem, ki
so zmožni obiskovati šole
urade, trgovce, advokate, pri-
vatnike itd. v mestih Mari-
bor, Celje, Ptuj in drugih več-
jih krajih. Tudi lahko kot po-
stransko opravilo za potnike
vseh branž. Ponudbe na
upravo pod »Mesečno 5000«. 4559

TRGOVSKI POMOČNIK.

dober prodajalec, se sprejme
kot vodja podružnice. Razpo-
lagati mora z nekaj kavicije,
znati mora tudi nemščino.
Samo dobri in vestni pomoč-
niki naj pošljejo ponudbo na
upravo »Večernika« pod znač-
ko »Zanesljiv«. 4557

Poslano.

Pod tem naslovom je izšel dne 2. novembra v »Večerniku« članek, v katerem sem očital g. Vengustu Franju, privatnemu uradniku iz Maribora zakonolomstvo moje žene.

Ker pa sem se danes osebno prepričal, da g. Vengust pri celi stvari ni prav nič prizadet, tem potom to moje javno obdolžitev preklicujem in se g. Vengustu zahvaljujem za pomoč pri poravnavi in spravi z mojo soprogo Marijo Leskošek.

V Mariboru, dne 6. novembra 1934.

A. Leskošek.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog oziroma dobri oče, gospod

Anton Gorše

poštni poduzetnik v p.

v torek, dne 6. novembra 1934 ob 18. uri v 69. letu svoje dobe, nepričakovano umrl
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 9. novembra ob 16:15 uri iz
mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 12. novembra 1934 ob 7. uri v stolni in
mestni župni cerkvi.

MARIBOR, dne 7. novembra 1934.

Žalujoča soproga in sinova Božidar in Bogomir.